

ICOM:s museidefinition konsultation 4

Under mars månad 2022 bjöd svenska ICOM in sina medlemmar för att ge feedback på de fem museidefinitionsförslag som tagits fram genom en global process. Medlemmarna hade möjligheten att rangordna förslagen samt motivera sina val, modifiera eventuella ord/begrepp samt föreslå alternativ till de olika översättningarna (engelsk, fransk, spansk samt svensk som ICOM Sverige lagt till). Det förslag som rangordnades högst av majoriteten av medlemmarna var förslag 5. Därefter följde 1, 3, 2, 4.

Vad händer nu?

ICOM Sverige skickade den 7 april in den sammanställda rangordningen till ICOM Define som håller i den globala processen. Under april månad kommer ICOM Define att arbeta vidare med både den globala återkopplingen och de topprankade förslagen. Den 5 maj presenteras de bearbetade förslagen för ICOM:s Advisory Council. Efter detta sker en omröstning bland förslagen och ett sista urval görs. Det nya förslaget på en museidefinition presenteras därefter för ICOM:s Executive Board och på generalkonferensen i Prag sker sedan en sista omröstningen. När beslut har tagit gällande en ny museidefinition så kommer en svensk översättning fastställas.

Sammanställning av svenska ICOM:s enkät

Plats 1 - förslag 5:

A museum is an open and accessible not-for-profit institution that collects, researches, preserves, exhibits and communicates the tangible and intangible heritage of people and the environment for the benefit of society. Museums are committed to ethical and sustainable practices and are operated in an inclusive and professional manner to create enjoyable and educational experiences that foster curiosity and discovery.

Ett museum är en öppen och tillgänglig institution utan vinstintresse. Museet samlar, forskar, bevarar, ställer ut och kommunicerar människors materiella och immateriella arv och miljö till gagn för samhället. Museer har åtagit sig etiska och hållbara förhållningssätt och drivs på ett inkluderande och professionellt sätt för att skapa minnesvärda och kunskapsbildande erfarenheter som främjar nyfikenhet och upptäckt.

Motivering:

Förslaget ansågs vara kärnfullt och inkluderande och att det bäst ringade in vad ett museum är och ska vara i samhället.

Förslag till eventuella modifieringar av ord/begrepp:

Respondenterna var positiva till begreppen *professional manner* (professionellt) och till *benefit of society* (till gagn för samhället). Det engelska ordet *foster* ansåg emellertid vara för tillrättavisande och förslag lämnades på att det skulle bytas ut. Begreppen kulturarv och naturarv saknades. Förslag lämnades på att *discovery* (upptäckt) skulle ersättas med kreativitet.

Alternativ till svenska översättningen som lämnades var:

1) Ett museum är en öppen och tillgänglig institution utan vinstintresse. Museet samlar, forskar, bevarar, ställer ut och kommunicerar människors materiella och immateriella natur och kulturarv. Museer arbetar utifrån etiska och hållbara förhållningssätt och drivs på ett inkluderande och professionellt sätt för att skapa erfarenheter som främjar kunskap, nyfikenhet och upptäckter.

2) Ett museum är en öppen och tillgänglig institution utan vinstintresse. Museet samlar, utforskar, bevarar, skildrar, gestaltar och kommunicerar människors materiella och immateriella kulturarv till gagn för nu levande och kommande generationer. Museer utgår från etiska och hållbara förhållningssätt och drivs på ett inkluderande och professionellt sätt för att skapa engagerande och kunskapsbildande erfarenheter som främjar nyfikenhet och upptäckt

Plats 2 - förslag 1

A museum is an accessible, inclusive, not-for-profit institution. It inspires discovery, emotion, reflection, and critical thinking around tangible and intangible heritage. In the service of society, and in active partnership with diverse communities, museums research, collect, conserve, exhibit, educate and communicate. They operate professionally and ethically, promoting sustainability and equity.

Ett museum är en tillgänglig, inkluderande institution utan vinstintresse. Det inspirerar till upptäckt, känslor, reflektion och kritiskt tänkande kring materiellt och immateriellt arv. I samhällets tjänst och i aktivt partnerskap med olika samhällen, forskar, samlar, bevarar, ställer ut, bildar och kommunicerar museer. De drivs professionellt och etiskt samt främjar hållbarhet och rättvisa.

Motiveringar till rangordningen:

Ett flertal respondenter ansåg att det var för många storslagna/odefinierbara ord staplade på varandra vilket gör att definitionen förlorar i tydlighet och trovärdighet. Att utlova "aktivt partnerskap" var att utlova för mycket, då detta inte stämmer in på hur många museer har möjlighet att arbeta eller ens väljer det förhållningssättet. Det ansågs även vara en brist att "förmedla kunskap" inte fanns med. En respondent ansåg emellertid att det var det mest öppna, relationella och progressiva förslaget och en annan respondent menade att förslaget hade bra fokus på museets syfte och samtidigt var inkluderande. "Museet är här ett verktyg för (i samverkan med) samhället men samtidigt fritt i sig själv. Definitionen låser inte fast museet i något särskild metod."

Förslag till eventuella modifieringar av ord/begrepp:

Ersätt "samhällen" med "...i aktivt partnerskap med olika grupper..." Grupp kan omfatta allt från folk till subkulturer till årsklasser till kollektiv. Byt ut "Kritiskt tänkande kring.." mot kritiskt tänkande med utgångspunkt i.

Alternativ till svenska översättningen som lämnades var:

1) Ett museum är en tillgänglig, inkluderande institution utan vinstintresse. Det inspirerar till upptäckt, känslor, reflektion och kritiskt tänkande med utgångspunkt i materiellt och immateriellt kulturarv. I mänsklighetens tjänst och i aktivt partnerskap med olika intressenter, utforskar, samlar, bevarar, gestaltar, bildar och kommunicerar museer. De drivs professionellt och etiskt samt främjar mångfald och hållbarhet.

Förslag lämnades på att "I samhällets tjänst" byts ut till "Till gagn för samhället" alternativt "i mänsklighetens tjänst". Definitioner ansågs annars kunna tolkas politiskt.

Plats 3 - förslag 3

A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, collects, conserves, exhibits, and communicates tangible and intangible heritage. Open to the public, it is accessible, inclusive, and fosters diversity and sustainability. The museum operates professionally, ethically and with the participation of communities, offering varied audience experiences for the purposes of education, enjoyment and the expansion of knowledge.

Ett museum är en icke-vinstdrivande, permanent institution i samhällets tjänst som forskar, samlar, bevarar, ställer ut och kommunicerar materiellt och immateriellt arv. Det är tillgängligt, inkluderande och öppet för allmänheten, samt främjar mångfald och hållbarhet. Museet drivs professionellt, etiskt och genom deltagande av samhällen. Det erbjuder olika publika upplevelser i utbildnings-, underhållnings-, och fördjupnings syfte.

Motiveringar till rangordningen:

Ett flertal respondenter lyfte att en permanent institution är svår att uppnå samt att vi inte kan förutsätta att museer ska drivas genom deltagande av samhällsmedlemmar (vissa museer arbetar så medan det för andra inte är rimligt eller möjligt). Definitionen ansågs av en respondent vara den minst inkluderande av olika variationer av museer.

Förslag till eventuella modifieringar av ord/begrepp:

Ta bort permanent. Byt ut i tredje meningen "... deltagande av samhällen" till "... deltagande av olika grupper i samhället". "

Alternativ till svenska översättningen som lämnades var:

Ett museum är en icke-vinstdrivande, institution i mänsklighetens tjänst som möjliggör forskning, utforskar, samlar, bevarar, ställer ut och kommunicerar materiellt och immateriellt kulturarv. Det är tillgängligt, inkluderande och öppet för allmänheten, samt främjar mångfald och hållbarhet. Museet drivs professionellt, etiskt och genom interaktion och dialog med omgivande samhälle. Det erbjuder olika publika upplevelser som stärker, engagerar, inspirerar och ger vidgade perspektiv.

Plats 4 - förslag 2

A museum is a permanent, not-for-profit institution, accessible to the public and of service to society. It collects, conserves, interprets and exhibits, tangible, intangible, cultural and natural heritage in a professional, ethical, and sustainable manner for research, education, reflection and enjoyment. It communicates in an inclusive, diversified, and participatory way with communities and the public.

Ett museum är en permanent institution utan vinstintresse, tillgänglig för allmänheten och som verkar i samhällets tjänst. Museet samlar, bevarar, tolkar och ställer ut, materiellt, immateriellt, kultur-, och naturarv på ett professionellt, etiskt och hållbart sätt för forskning, utbildning, reflektion och underhållning. Museet kommunicerar på ett inkluderande, diversifierat och deltagande sätt gentemot samhällen och allmänheten.

Motiveringar till rangordningen:

Permanent institution blir svårt att efterleva. Definitionen ansågs vara för lång samt vara uppbyggd av för många bisatser. Någon lyfte att detta var den mest traditionella definitionen och att den var mest hierarkisk i relation till omgivande samhälle, stakeholders och användare. Förslaget ansågs även ha en mindre utvecklingspotential. Några menade dock att det var den bästa definitionstexten och särskilt gällande formuleringen "professionellt, etiskt och hållbart sätt" då det öppnar upp för olika museer att utifrån sina egna förutsättningar sträva mot högre mål.

Förslag till eventuella modifieringar av ord/begrepp:

Ta bort permanent. Ordet diversifierad kan bytas ut till mångbottnad alternativt mångfaldig. En respondent ansåg att istället för att rada upp *tangible, intangible, cultural & natural heritage* så räcker det med det överordnade begreppet *heritage*. Ett par respondenter lyfte frågan gällande skillanden mellan *communities* och *the public*? *The public* ansågs bestå av både *communities* och *individuals* och därför ansåg man att det skulle räcka med *the public*. En annan respondent ansåg att betydelsen av samhällen i sista meningen är oklar - inte tydligt om det avser nationer, folkgrupper eller grupperingar. Några saknade ordet kunskap medans andra uppskattade att både kulturarv och naturarv fanns med.

Alternativ till svenska översättningen som lämnades var:

1) Ett museum är en permanent institution utan vinstintresse. Det är tillgängligt för allmänheten och verkar i samhällets tjänst, med utgångspunkt i professionella, etiska och hållbara förhållningssätt. Museet samlar, bevarar, tolkar och ställer ut kultur- och naturarv - såväl materiellt som immateriellt - för forskning, utbildning, eftertanke och underhållning. Museet kommunicerar på ett inkluderande, diversifierat och deltagande sätt gentemot samhällen och allmänheten.

Plats 5 - förslag 4

A museum is an inclusive, not-for-profit institution, open to the public, which researches, collects, preserves, exhibits, and communicates tangible and intangible heritage, facilitating critical reflections on memory and identity. Museums are in the service of society, providing educational and knowledge sharing experiences. Driven by communities or shaped together with their audiences, museums can take a wide range of formats, fostering equal access, sustainability, and diversity.

Ett museum är en inkluderande institution, utan vinstintresse som är öppen för allmänheten. Museet forskar, samlar, bevarar, ställer ut och kommunicerar materiellt och immateriellt kulturarv, samt främjar kritiska reflektioner på minne och identitet. Museerna verkar för samhället och tillhandahåller kunskapsfrämjande och erfarenhetsbaserade upplevelser. Drivna av samhällen eller formade tillsammans med sin publik, kan museer komma i olika former men samtliga verkar för att främja lika tillgång, hållbarhet och mångfald.

Motiveringar till rangordningen:

Förslaget ansågs generellt vara för långt samt för "öppet". Några liknade det vid en vision samt kommenterade att det låg för nära definitionen av ett kulturhus. Det lyftes att det inte är en nödvändighet att museer formas tillsammans med sin publik, inte alltid och inte hela tiden. Förslaget ansågs ta upp värdeord vilket är problematiskt i en definition av ett museum, exempelvis "främjar kritiska reflektioner på minne och identitet". En respondent ansåg att det var en fördel att ordet professionell inte var med eftersom många museiverksamheter förvaltas och drivs ideellt av personer som besitter expertkunskaper som ligger utanför de traditionella museikompetenserna.

Förslag till eventuella modifieringar av ord/begrepp:

En respondent ansåg att det var en fördel att ordet professionell inte var med eftersom många museiverksamheter förvaltas och drivs ideellt av personer som besitter expertkunskaper som ligger utanför de traditionella museikompetenserna.

Alternativ till svenska och engelska översättningen som lämnades var:

1) Ett museum är en inkluderande institution, utan vinstintresse som är öppen för allmänheten. Museet möjliggör forskning, utforskar, samlar, bevarar, ställer ut och kommunicerar materiellt och immateriellt kulturarv, samt främjar kritiska reflektioner kring dåtid, samtid, framtid. Museerna verkar för samhällets medborgare och tillhandahåller kunskaps- och erfarenhetsutbyten. Drivna av samhällen och/eller formade tillsammans med sin publik, kan museer förekomma i olika former men samtliga verkar för att främja tillgänglighet till kultur, hållbarhet och mångfald.

2) A museum is an inclusive, not-for-profit institution, open and accessible to the public. The museum explores, collects, preserves, shapes and have dialogues about tangible and intangible cultural heritage, and reflects on past, present, future. Museums are for humanity and it's environment, and provide experience-based learning and knowledge exchange. Through co-creation with it's communities, museums can take a wide range of formats, fostering equality, diversity and sustainable development.

2) Ett museum är en inkluderande institution, utan vinst som främsta intresse, som är öppen och tillgänglig för allmänheten. Museet utforskar, samlar, bevarar, gestaltar och för dialog kring materiellt och immateriellt kulturarv, samt reflekterar kring dåtid, nutid, framtid. Museerna verkar för människa och dess omgivning, och tillhandahåller upplevelsebaserat lärande och kunskapsutbyten. Genom samskapande med sina samhällsgrupper kan museer förekomma i olika former och verka för jämlikhet, mångfald och hållbar utveckling.

3) A museum is an inclusive, not-for-profit organisation, that explores, collects, preserves and shapes tangible and intangible cultural heritage in a past, present and future sence, through experience-based learning, dialogues and reflections with multible interpretations. Through co-creation with it's communities, museums can take a wide range of formats, fostering accessibility, humanity, equality, diversity and sustainable development.

3) Ett museum är en inkluderande organisation, utan vinst som främsta intresse, som utforskar, samlar, bevarar och gestaltar materiellt och immateriellt kulturarv utifrån dåtid, nutid, framtid, genom upplevelsebaserat lärande, dialog och reflektioner med multipla tolkningar. Genom samskapande med sina samhällsgrupper kan museer förekomma i olika former och främja tillgänglighet, mänsklighet, jämlikhet, mångfald och hållbar utveckling.

Sammanställningen bygger på 21 enkätsvar inlämnade av 11 institutioner samt 10 medlemmar.